

On Time, In Time and With Time: The Symbol of Matzah and its Meaning in Our Lives

<p>1. Passover Haggadah – Maggid</p>	<p style="text-align: right;">הגדה של פסח - מגיד</p>
<p>The Passover-lamb that our ancestors ate during the time of the Beit Hamikdash - for what reason [did they do so]? Because the Omnipresent passed over our fathers' houses in Egypt, as it is said: <i>"You shall say, It is a Passover-offering to the L-rd, because God passed over the houses of the children of Israel in Egypt when God struck the Egyptians with a plague, and He saved our houses. And the people bowed and prostrated themselves."</i></p> <p>This Matzah that we eat - for what reason? Because the dough of our ancestors did not have time to become leavened before the King of the kings of kings, the Blessed Holy One, revealed Godself to them and redeemed them. Thus it is said: <i>"They baked Matzah-cakes from the dough that they had brought out of Egypt, because it was not leavened; for they had been driven out of Egypt and could not delay, and they had also not prepared any [other] provisions."</i></p> <p>This Maror that we eat - for what reason? Because the Egyptians embittered our ancestors' lives in Egypt, as it is said: <i>"They made their lives bitter with hard service, with mortar and with bricks, and with all manner of service in the field; all their service which they made them serve with rigor."</i></p>	<p>פסח שהיו אבותינו אוכלין בזמן שביית המקדש קיים על שום מה. על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים שנאמר (שמות י"ב) ואמרתם זבח פסח הוא לי"י אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו.</p> <p>מצה זו שאנו אוכלין על שום מה. על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם. שנאמר (שמות י"ב) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם.</p> <p>מרור זה שאנו אוכלין על שום מה. על שום שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים. שנאמר (שמות א') וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך.</p>
<p>2. Mishnah Tractate Pesahim 10:5</p>	<p style="text-align: right;">משנה מסכת פסחים י/ה</p>
<p>Rabban Gamliel used to say: Whoever does not mention these three things on Passover does not discharge one's duty, and these are they: the Passover-offering, unleavened bread, and bitter herbs.</p> <p>[The] <u>Passover-offering</u> [is offered] <u>because</u> the Omnipresent One <u>passed over</u> the houses <u>of our ancestors in Egypt</u>.</p> <p><u>Matzah</u> [is eaten] <u>because</u> our ancestors were <u>redeemed from Egypt</u>.</p> <p>[The] <u>bitter herb</u> is [eaten] <u>because</u> the Egyptians <u>embittered</u> the lives <u>of our ancestors in Egypt</u>.</p>	<p>רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו ואלו הן פסח מצה ומרור.</p> <p><u>פסח על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים.</u></p> <p><u>מצה על שום שנגאלו אבותינו במצרים.</u></p> <p><u>מרור על שום שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים.</u></p>
<p>3. Exodus Chapter 12:8,14-15,19-20</p>	<p style="text-align: right;">שמות יב/ח, יד-טו, טז-כ</p>
<p>8. And they shall eat the meat in that night, roast with fire, and unleavened bread; and with bitter herbs they shall eat it.</p> <p>14. And this day shall be to you for a memorial; and you shall keep it a feast to the Lord throughout your generations; you</p>	<p>(ח) ואָכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת עַל מְרָרִים יֹאכְלֶהּ:</p> <p>(יד) וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכְרוֹן וְחֻגְתֶּם אֹתוֹ חֵג לִיקוּק לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּחְגְּלוּ:</p>

<p>shall keep it a feast by an ordinance forever.</p> <p>15. For seven days you are to eat bread made without leavening. On the first day remove the leavening from your houses, for whoever eats anything with leavening in it from the first day through the seventh must be cut off from Israel.</p> <p>19. For seven days no leavening is to be found in your houses. And anyone, whether foreigner or native-born, who eats anything with leavening in it must be cut off from the community of Israel.</p> <p>20. You shall eat nothing leavened; in all your habitations shall you eat unleavened bread.</p>	<p>(טו) שְׁבַעַת יָמִים מִצֹּת תֹאכְלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבְּתוּ שָׂאֵר מִבֵּיתְכֶם כִּי כָל אֲכָל חֵמֶץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבַעִי:</p> <p>(יט) שְׁבַעַת יָמִים שָׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבֵיתְכֶם כִּי כָל אֲכָל מִחֻמֶּצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעֵדֶת יִשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ:</p> <p>(כ) כָּל מִחֻמֶּצֶת לֹא תֹאכְלוּ בְּכָל מוֹשְׁבֵיתְכֶם תֹאכְלוּ מִצֹּת:</p>
<p>4. Ramban - Exodus 12:39</p>	<p>רמב"ן שמות יב/לט</p>
<p>The meaning of <u>and they baked the dough</u> is that they baked it into unleavened bread because of the precept which they were commanded: <i>"There shall be no leaven found in your homes, for whoever eats that which is leavened, that soul shall be cut off from the congregation of Israel."</i></p> <p><u>Because they were thrust out of Egypt</u> - The sense of it is that they baked the dough on the road <i>"because they had been driven out of Egypt, and could not wait"</i> to bake it in the city and carry the unleavened bread. Therefore they carried the dough, and <i>"their kneading-troughs were bound up in their clothes upon their shoulders,"</i> and they hurried and baked it <i>"before it was leavened"</i> on the road, or in Succoth, where they arrived in a short while as our Rabbis have said.</p>	<p>וטעם ויאפו את הבצק - שאפו אותו מצות מפני המצוה שנצטוו שאור לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמצת ונכרתה.</p> <p>ואמר כי גורשו ממצרים - לומר שאפו אותו בדרך בעבור כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה לאפות אותו בעיר ולשאת אותו אפוי מצות, ועל כן נשאו אותו בצק ומשארותם צרורות בשמלותם על שכמם, ומהרו ואפו אותו טרם יחמץ בדרך או בסכות, כשבאו שם לשעה קלה כדברי רבותינו (מכילתא כאן):</p>
<p>5. Abarbanel - Deuteronomy 16:1</p>	<p>אברבנאל דברים טז/א</p>
<p>However, the answer to this is that the Blessed God observes and sees the things that were before they come to be. And God wanted to show Israel that their leaving Egypt would be with miraculous haste, and in order for them to feel it and notice it - God commanded them before they went out not to eat hametz, rather matzah. And when they were in the midst of their hurried leaving, they were anxious that their dough not leaven on account of this Godly command they had previously been given.</p> <p>When they went out and saw their indeed their dough did not have time to leaven, and furthermore that their dough which they took out of Egypt they baked into cakes of matzah, they recognized and understood how great the speed of their redemption and departure really was. So now you understand that the mitzvah of the matzah which was given to them in Egypt was in order for them to recognize the haste of their exodus which was a great miracle.</p> <p>Therefore the author of the Haggadah was correct in saying that</p>	<p>אבל התשובה בזה הוא שהש"י צופה ומביט הדברי' שהיו קודם היותם. ורצה להראות את ישראל יציאתם ממצרי' שיהיה במהירות מופלא וכדי שהם ירגישו בדבר ויתנו אליו לב לכן צוה אליהם קודם היציאה שלא יאכלו חמץ כ"א מצה וכאשר באה עליהם מהירות היציאה היו מתחלחלים כלם על לחמם שלא יחמץ מפני הצווי הא-להי שכבר קדם אליהם.</p> <p>וכאשר יצאו וראו שלא הספיק בצקם להחמיץ ושגם עם יציאתם אפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות הכירו וידעו מהירות גאולתם ויציאתם כמה היא. הנה התבאר לך שהית' מצות המצה אשר נאמרה להם במצרים סבה לשהכירו מהירות יציאתם שהיה הנס הגדול.</p> <p>וצדקו אם כן דברי בעל ההגדה בטעם</p>

<p>the reason for the matzah is because our ancestors' dough did not have time to leaven and that the commandment preceded the actual miracle, so that they would feel and understand [the haste].</p>	<p>המצה שהוא מפני שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ ושקדם הצווי לפועל הנס. כדי שירגישו ויכירו וגו'.</p>
<p>6. Deuteronomy 16:3</p>	<p>דברים טז/ג</p>
<p>You shall eat no leavened bread with it; seven days shall you eat unleavened bread with it, the bread of affliction; for you came out of the land of Egypt in haste; that you may remember the day when you came out of the land of Egypt all the days of your life.</p>	<p>לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך:</p>
<p>7. Ramban - Deuteronomy 16:2</p>	<p>רמב"ן דברים טז/ב</p>
<p>Now he explained here many things. Thus he mentioned concerning the unleavened bread that it be “bread of affliction,” teaching that God commanded to remember that they left [Egypt] in haste, and this is [bread of] affliction as a remembrance that they were living in Egypt with “<i>sparing bread and scant water.</i>” Thus he alludes to two things, and thus the Rabbis also said [in the Passover Haggadah]: “This is the bread of affliction that our ancestors ate in the land of Egypt.”</p>	<p>ובאר בכאן דברים רבים. כי הזכיר במצה שתהיה לחם עני, להגיד כי צוה לזכור שיצאו בחפזון, והיא עני זכר כי היו במצרים בלחם צר ומים לחץ, והנה תרמוז לשני דברים, וכן אמרו הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.</p>
<p>8. Zevah Pesah Haggadah of Abarbanel – Maggid</p>	<p>הגדת זבח פסח לאברבנאל - מגיד</p>
<p><u>This matzah that we eat - why?</u> With this Rabban Gamliel desired to clarify the reason behind eating matzah nowadays: is it because it is the bread of the poor or by reason of the salvation and haste?</p> <p>He answers: the matzah that we eat nowadays is because the dough of our ancestors did not have time to leaven - meaning due to the redemption. So according to this, the matzah that [Israel] was commanded in “Parshat Hahodesh” to eat in Egypt was not about what would be in the future but rather in memory of itself and about its time - in memory of the poverty and the slavery that (Israel) was afflicted with in Egypt.</p>	<p><u>מצה זו שאנו אוכלים על שום מה?</u> - ביקש בזה רבן גמליאל לברר מהו הטעם לאכילת מצה בזמן הזה, אם הוא על שום לחם עוני, או על שום הגאולה והחפזון?</p> <p>ומשיב, שהמצה שאנו אוכלים בזמן הזה, על שום שלא הספיק בצקת אבותינו להחמיץ, היינו על שום הגאולה. ולפי זה המצה שנצטוו בפרשת החודש לאכול במצרים לא היתה על שם העתיד אלא זכר לעצמה היתה ולשעתה היתה, זכר לעוני ולעבדות שנתענו במצרים.</p>
<p>9. Seforno Exodus 12:2</p>	<p>ספורנו שמות פרק יב פסוק ב</p>
<p><u>This month shall be to you a head of months</u> – henceforth the months shall be yours, to do with them as you wish, whereas in your days of servitude your days were not your own, but were rather to serve others and their wishes. Therefore, it is “<i>the first for you of the months of the year</i>”. For on it your (new) reality, of free choice, begins.</p>	<p><u>החדש הזה לכם ראש חדשים</u> - מכאן ואילך יהיו החדשים שלכם, לעשות בהם כרצונכם, אבל בימי השעבוד לא היו ימיכם שלכם, אבל היו לעבודת אחרים ורצונם, לפיכך ראשון הוא לכם לחדשי השנה. כי בו התחיל מציאותכם הבחירי:</p>

<p>10. Pesikta Rabbati Add. 1, Par. 2</p>	<p>פסיקתא רבתי הוספה א פיסקא ב</p>
<p>Another explanation: “<i>And it was in the middle of the night</i>”. In another place it is written: “<i>And Moshe said, so said God: at around midnight</i>” (Ex. 11:4). So which is it?</p> <p>Rather, Moshe was a mortal being, and a mortal cannot actually divide the night. Therefore he said, “<i>around midnight</i>” - more or less. But the Blessed Holy One, who created the night and knows its [exact] moments and times, could divide it exactly. That is the meaning of “<i>And it was the middle of the night</i>”.</p>	<p>דבר אחר ויהי בחצי הלילה - ובמקום אחר כתוב ויאמר משה כה אמר ה' כחצות הלילה (שמות י"א ד'), מהו כן?</p> <p>אלא משה ע"י שהוא בשר ודם ואין בו"ד יכול לחלוק את הלילה לפיכך הוא אומר כחצות הלילה בחסר ויתיר, אבל הקדוש ברוך הוא שברא את הלילה הוא יודע עתיו ורגעיו לפיכך הוא חלקו כראוי, הוי ויהי בחצי הלילה.</p>
<p>11. Genesis Rabbah 10:9</p>	<p>בראשית רבה י/ט</p>
<p>R. Shimon ben Yochai said: [A person of] flesh and blood that does not know one's [exact] times, nor instants, nor hours, that person adds from the mundane to the holy. But the Blessed Holy One, who knows the instants and times and hours, enters into [the Shabbat] as upon a hair's breadth.</p>	<p>אר"ש בן יוחאי בשר ודם שאינו יודע לא עתיו ולא רגעיו ולא שעותיו, הוא מוסיף מחול על הקודש, אבל הקדוש ברוך הוא שהוא יודע רגעיו ועתיו ושעותיו, נכנס בו כחוט השערה.</p>
<p>12. Shulhan Arukh Orah Hayyim 459:2</p>	<p>שולחן ערוך אורח חיים תנט/ב</p>
<p>The dough should not be left without being worked even for a moment. The entire time the dough is being worked, even over the entire day, it does not become hametz. And if the dough was left for the amount of time it would take to walk a <i>mil</i> it becomes hametz, and this time is one quarter hour plus a twentieth of an hour (i.e. eighteen minutes).</p> <p><i>Rema: And one must be stringent to hurry regarding the making of matzah, because one must worry that the waiting times will be counted together as the measure of a mil, or that [the dough] will be in a warm place which hastens its becoming leavened (Hagahot Maimoni Ch. 5, Mordekhai Ch. Elu Ovrin).</i></p>	<p>לא יניחו העיסה בלא עסק ואפילו רגע אחד. וכל זמן שמתעסקים בו, אפילו כל היום אינו מחמיץ; ואם הניחו בלא עסק שיעור מיל, הוי חמץ. ושיעור מיל הוי רביעית שעה וחלק מעשרים מן השעה.</p> <p>הגה: ויש להחמיר למהר בענין עשיית המצות, כי יש לחוש שהשהיות יצטרפו לשיעור מיל, או שיהיה במקום חם שממהר להחמיץ (הגהות מיימוני פ"ה ומרדכי פרק אלו עוברין).</p>